

DỰ ÁN ĐẠI SỰ KÝ BIỂN ĐÔNG

Bản Tin Biển Đông Số 58

Tuần từ 05 - 12/04/2021

**Thực hiện: Nguyễn Nhật Minh, Lê Đức Tâm, Trần
Phạm Bình Minh, Lưu Việt Hà**

Biên tập: Nguyễn Trịnh Đôn

Tư liệu: South China Sea News

04/2021

Các cộng tác viên: TS. Nguyễn Nhật Minh, Trần Phạm Bình Minh phụ trách chuyển động Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, chuyển động Trung Quốc và quan hệ Trung Quốc với Mỹ và EU; Lưu Việt Hà phụ trách chuyển động ASEAN và các đối tác; Lê Đức Tâm phụ trách theo dõi bản đồ AIS và tổng hợp thông tin thực địa và quân sự, phần tin tiếng Việt.

TS. Nguyễn Trịnh Đôn là thành viên Dự án Đại Sự Ký Biển Đông.

Dự án Đại Sự Ký Biển Đông – The South China Sea Chronicle Initiative (SCSCI)

là một dự án độc lập, phi lợi nhuận, phi chính trị với sứ mệnh xây dựng các biên niên sự kiện, tổng hợp và hệ thống hoá tư liệu, thông tin về các chủ đề quan trọng của tranh chấp Biển Đông theo tiêu chuẩn khoa học, đa chiều. Mục đích của Dự án nhằm góp phần cung cấp tư liệu và một bức tranh tổng thể và hệ thống về diễn tiến tranh chấp Biển Đông, giúp các nhà phân tích và hoạch định chính sách có thể hiểu được thực sự bản chất tranh chấp và có những đánh giá, giải pháp đúng đắn, đem lại công bằng và hoà bình, hướng tới an ninh và hợp tác bền vững trong khu vực.

Website: <https://dskbd.org/> | Email: sukybiendong@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/daisukybiendong/>

Twitter: <https://twitter.com/TheSCSCI>

Bản tin có sự hợp tác với **nhóm South China Sea News** cùng **một số chuyên gia quốc tế**. Nhuận bút cho cộng tác viên và tư liệu cho bản tin được tài trợ bởi **quỹ tài chính chung của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông**, được duy trì bởi **những nhà tài trợ**. Xem thông tin các nhà tài trợ tại <https://dskbd.org/nha-tai-tro/>.

Mời cùng chung tay duy trì hoạt động của Dự án: <https://dskbd.org/tai-tro-cho-du-an/>

Các ấn phẩm của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông không nhất thiết thể hiện quan điểm của tất cả thành viên và cộng tác viên, hay các nhà tài trợ Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Bản quyền các ấn phẩm thuộc về các tác giả, dịch giả và Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Mọi sự sử dụng lại hay trích dẫn phải ghi rõ nguồn và dẫn link tới bài gốc trên Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Sử dụng cho mục đích thương mại phải được sự đồng ý bằng văn bản của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông.

MỤC LỤC

I- CHUYỂN ĐỘNG ASEAN VÀ CÁC ĐỐI TÁC	3
Hải cảnh 5304 tiếp tục áp sát các lô dầu khí Việt Nam	3
Việt Nam tập trận ở quần đảo Trường Sa. Bộ Ngoại giao nói về thông tin tàu hộ vệ Quang Trung diễn tập ở Trường Sa	3
Phản ứng của các quan chức Philippines về vụ việc ở Bãi Ba Đầu	4
Quan chức Mỹ, Philippines điện đàm	5
Indonesia bắt đầu xây dựng căn cứ tàu ngầm tại Biển Đông	6
Hải quân Mỹ và không quân Malaysia diễn tập chung tại Biển Đông	7
Quan chức Hải quân Mỹ, Singapore điện đàm	7
Đại sứ Kritenbrink: Việt Nam đóng vai trò trung tâm trong chiến lược Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương	7
Bạn học của Tập Cận Bình trở thành Chủ nhiệm Văn phòng Chủ tịch nước Lào	8
Lần đầu tiên có báo cáo về tàu dân sự Philippines bị tàu quân sự Trung Quốc truy đuổi	8
20h ngày 10/4/2021, neo đậu tại Bãi Ba Đầu có 6 tàu hải cảnh, 2 tàu dân quân biển và 20 tàu cá Trung Quốc	10
Mỹ tăng cường sự hiện diện ở Biển Đông với nhóm tàu đổ bộ USS Makin Island. Các nhóm tác chiến tàu sân bay của Mỹ và Trung Quốc đồng loạt xuất hiện tại Biển Đông	10
Bình luận	11
Trung Quốc biến các tàu tiếp tế ở Biển Đông thành cơ sở giám sát di động	12
Philippines tập trận cùng Hoa Kỳ	12
II- TÌNH HÌNH ĐÀI LOAN	13
Trung Quốc đưa tàu chiến, máy bay quân sự bao vây Đài Loan trong các cuộc tập trận	13
Bình luận	14
Đài Loan nói có thể bắn hạ máy bay không người lái của Trung Quốc nếu xâm nhập vào quần đảo Pratas	14
Đài Loan diễn tập mô phỏng Trung Quốc xâm lược bằng máy tính	15

III- CHUYỂN ĐỘNG ÁN ĐỘ DƯƠNG - THÁI BÌNH DƯƠNG	16
Điện đàm Nhật - Trung	16
Mỹ và Nhật lên kế hoạch đối trọng với "Vành đai và Con đường" cho Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương	17
Nhật Bản tìm cơ hội cho hội nghị thượng đỉnh Bộ Tứ trực tiếp đầu tiên vào tháng 6 bên lề G-7	17
Thượng nghị sĩ Mỹ kêu gọi Nhà Trắng hỗ trợ các giải pháp 5G thay thế cho thiết bị do Trung Quốc sản xuất	17
Ủy ban Đối ngoại Thượng viện Mỹ công bố Đạo luật Cạnh tranh Chiến lược năm 2021	18
Thủ tướng Nhật Bản dự định thăm Ấn Độ	19
Chính quyền Biden áp dụng các biện pháp kiểm soát xuất khẩu đối với các công ty Trung Quốc hỗ trợ Quân đội Nhân dân Trung Quốc phát triển vũ khí	19
Bảy nước đồng minh hợp tác triển khai Dự án Nghiên cứu Bắc Cực	20
IV- PHÂN TÍCH/BÌNH LUẬN	20
Tổng hợp bình luận về sự kiện Bãi Ba Đầu	20
Alexander Vuving: Từ sự kiện Ba Đầu nhìn về chiến thuật vùng xám và chiến tranh nhân dân trên biển của Trung Quốc	23
Julio S. Amador III: Sự xói mòn đang tiếp diễn trong vai trò trung tâm của ASEAN	24
Hoàng Thị Hà: Đi cùng nhau hay đi riêng rẽ?	24
Đàm Hiền Lệ: Nghĩ lại về vai trò của luật pháp trong trật tự ASEAN dựa trên luật lệ	25
Ngô Di Lân: Đi trên vùng nước nguy hiểm: ASEAN trong cạnh tranh Mỹ - Trung	25
Sovinda Po: Ảnh hưởng của Trung Quốc trong ASEAN đang bị nói quá	26
Charmaine Misalucha-Willoughby: Biển Đông: Vượt trên địa chính trị	27
Benjamin Zawacki: Dự đoán chính sách của chính quyền Biden tại Đông Nam Á	27
Rohan Mukherjee: “Phi trung tâm hóa” ASEAN trong chiến lược Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương của Bộ Tứ	28
Joel Ng: ASEAN có thể đưa ra lối thoát khỏi lựa chọn giữa Mỹ và Trung Quốc hay không?	29
Lưu Vũ Quang (Liu Yuguang): Phật giáo là công cụ ngoại giao công chúng của Trung Quốc	29

Andrei Lunglu: Trên hết, cuộc va chạm giữa Mỹ và Trung Quốc là về ý thức hệ 30

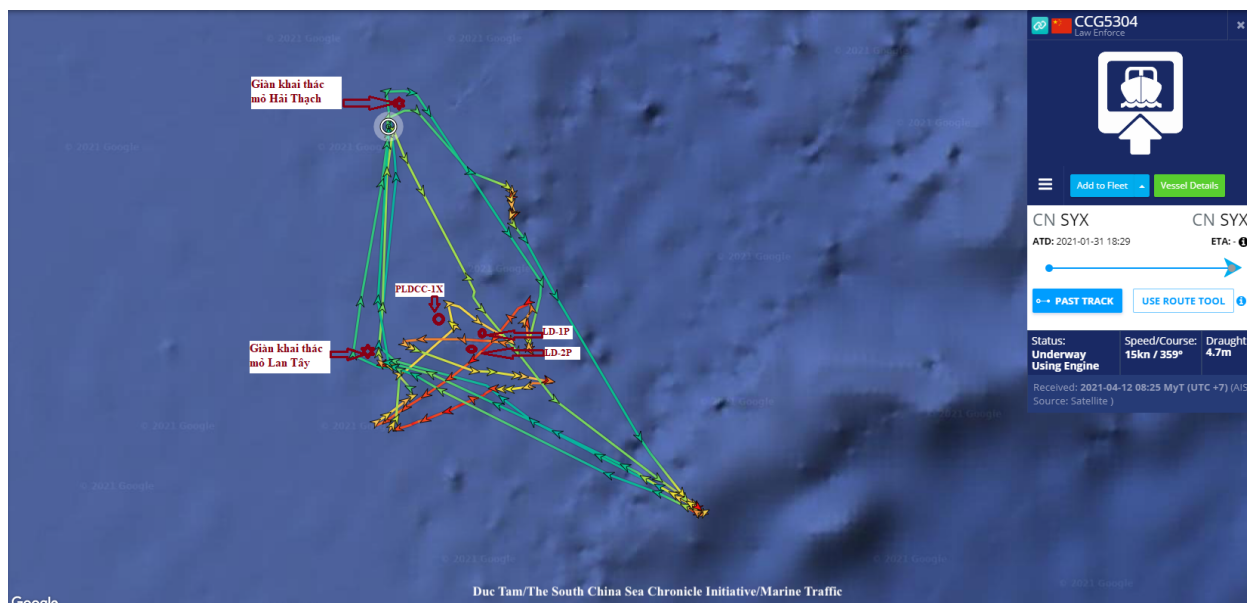
V- BÁO CÁO CHÍNH SÁCH/NGHIÊN CỨU KHOA HỌC 31

Cơ quan Tình báo Quốc gia Mỹ dự báo về tương lai hệ thống quốc tế vẫn chứa đựng tranh chấp, bất định và nguy cơ xung đột 31

I- CHUYỂN ĐỘNG ASEAN VÀ CÁC ĐỐI TÁC

Hải cảnh 5304 tiếp tục áp sát các lô dầu khí Việt Nam

Sau lần tiếp cận thứ 10 (ngày 10/3) tới các khu vực khai thác dầu khí của Việt Nam tại khu vực Lô 06.1 và Lô 05.2, Hải cảnh 5304 đã di chuyển về đá Xu Bi, quần đảo Trường Sa từ ngày 14/3 và chỉ quay trở lại vùng biển Việt Nam vào ngày 19/3. Ngay trong đêm 19/3, sáng 20/3, Hải cảnh 5304 đã tiếp cận khu vực giàn khai thác tại mỏ Lan Tây và mỏ Hải Thạch (lần thứ 8) sau đó tiếp tục tiến hành thêm 8 lần tiếp cận các khu vực này trong các ngày 22/3 (lần thứ 9), 25/3 (lần thứ 10), 27/3 (lần thứ 11), 30/3 (lần thứ 12), 2/4/2021 (lần thứ 13), 5/4 (lần thứ 14), 7/4 (lần thứ 15), 9/4 (lần thứ 16) và 11/4 (lần thứ 17) với khoảng cách gần nhất đến giàn khai thác mỏ khí Lan Tây từ 1 đến 2 hải lý và mỏ Hải Thạch từ 1-3 hải lý. Trong đó, ngày 27/3 và 5/4, Hải cảnh 5304 đã tiếp cận rất gần đến kho chứa dầu nổi tại mỏ Hải Thạch. Ngoài ra, ngày 5 và 6/4, tàu chấp pháp Trung Quốc cũng đã tiếp cận gần các mỏ Lan Đỏ và Phong Lan Đại với khoảng cách đến giếng LD-1P, LD-2P (thuộc mỏ Lan Đỏ) có thể chỉ khoảng 200 mét và giếng PLDCC-1X khoảng 800 mét.

Sơ đồ hoạt động của tàu Hải cảnh 5304 tuần 3-11/4/2021. Ảnh: Lê Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Marine Traffic

Việt Nam tập trận ở quần đảo Trường Sa. Bộ Ngoại giao nói về thông tin tàu hộ vệ Quang Trung diễn tập ở Trường Sa

Ngày 4/4/2021, VTV đưa tin: "Tại quần đảo Trường Sa, tỉnh Khánh Hòa, tàu hộ vệ tên lửa Quang Trung là loại tàu chiến có chức năng tàng hình, sẵn tàu ngầm, chống các loại tàu chiến

mặt nước, được trang bị nhiều vũ khí tiên tiến. Các tình huống chiến đấu được tổ chức diễn tập. Từng cán bộ chiến sĩ hải quân đều nỗ lực tuyệt đối với nhiệm vụ của mình".

Trả lời câu hỏi của phóng viên về thông tin diễn tập, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Lê Thị Thu Hằng nói: “Hiện nay chúng tôi chưa có thông tin”.

Tuy nhiên, bà Hằng khẳng định quân đội Việt Nam duy trì các hoạt động huấn luyện, diễn tập để nâng cao năng lực nhằm mục tiêu sẵn sàng bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của tổ quốc.

Cuộc tập trận diễn ra trong bối cảnh hơn 200 tàu Trung Quốc neo đậu ở Bãi Ba Đầu dài ngày.

Tàu Quang Trung là tàu hộ vệ tên lửa Đề án 11661E "Gepard", được đưa vào biên chế Lữ đoàn 162, Hải quân Việt Nam từ tháng 2/2018. Tàu được trang bị nhiều khí tài hiện đại do Nga sản xuất, nhằm xây dựng lực lượng hải quân chính quy, nâng cao năng lực bảo vệ biển đảo Tổ quốc.

Xem thêm:

Tiền Phong ngày 8/4/2021: [Bộ Ngoại giao nói về thông tin tàu hộ vệ Quang Trung diễn tập ở Trường Sa](#)

Phản ứng của các quan chức Philippines về vụ việc ở Bãi Ba Đầu

Ngày 3/4, Bộ trưởng Quốc phòng Philippines Delfin Lorenzana tái yêu cầu các tàu Trung Quốc rút khỏi Đá Ba Đầu, cũng như bác bỏ khẳng định của Trung Quốc rằng các tàu này đang tránh thời tiết xấu.

“Tôi không phải đồ ngốc. Thời tiết tốt, nên họ không có lý do ở đó. Những chiếc tàu này nên đi ra khỏi đây”, ông Lorenzana nói trong bối cảnh quân đội Philippines phát hiện còn tàu Trung Quốc neo đậu tại Đá Ba Đầu.

Ngay sau đó, Đại sứ quán Trung Quốc tại Philippines đã đưa ra phản bác, cho rằng bình luận này làm phức tạp tình hình, và các tàu này có quyền trú ẩn tại lãnh thổ của Trung Quốc. “Chúng tôi mong rằng các quan chức có liên quan sẽ có những nỗ lực mang tính xây dựng và tránh những bình luận thiếu chuyên nghiệp, gây nên những cảm xúc thiếu lý trí”, cơ quan này nói.

Trong động thái mang tính đáp trả, Bộ Ngoại giao Philippines cảnh báo “Là khách của chính phủ, các quan chức đại sứ quán cần tuân thủ nghi thức ngoại giao và tôn trọng quan chức chính phủ Philippines”. Thậm chí, một quan chức Bộ Ngoại giao Philippines còn khẳng định, trong những trường hợp như trên, “trục xuất người đưa ra phát ngôn là một phần của động thái ngoại giao”.

Ngày 6/4, người phát ngôn Phủ Tổng thống Philippines Harry Roque nói rằng, “chúng tôi muốn giải quyết vấn đề ở đá Julian Felipe (tức đá Ba Đầu) qua các kênh ngoại giao, bằng biện pháp hòa bình”.

Ngày 7/4, phản ứng trước tuyên bố của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc rằng Manila “thối phồng” vấn đề, và các tàu Trung Quốc không có kế hoạch hiện diện thường trực ở đây, Ngoại trưởng Philippines Teodoro Locsin viết trên Twitter: “Hãy bảo họ rời đi. Tất cả. Nếu họ thực sự đánh cá thì đã không còn cá, họ chỉ đang làm ô nhiễm nước bởi rác thải”.

Ngày 8/4, người phát ngôn Bộ Quốc phòng Philippines Arsenio Andolong khẳng định, Philippines có thể tìm kiếm sự giúp đỡ từ Mỹ để bảo vệ các lợi ích của nước này ở Biển Đông.

“Chúng tôi đề nghị mọi biện pháp xử lý tình hình, bao gồm đẩy mạnh các mối quan hệ đối tác với các quốc gia khác như Mỹ”, ông nói.

Cùng ngày, theo *South China Morning Post*, một quan chức giấu tên cho rằng, các cuộc đối thoại song phương đã diễn ra giữa Philippines và Trung Quốc.

Xem thêm:

Washington Post ngày 3/4/2021: [Philippine defense chief in verbal tussle with China on reef](#)

Reuters ngày 6/4/2021: [Philippines' Duterte calls for peaceful resolution of China boats impasse](#)

AP ngày 8/4/2021: [Philippines warns it could seek US help amid feud with China](#)

SCMP ngày 8/4/2021: [Philippines keeps its options open amid bid to defuse Whitsun Reef row with China](#)

Financial Times ngày 9/4/2021: [Manila confronts Beijing's 'utter disregard' for law in South China Sea](#)

Quan chức Mỹ, Philippines điện đàm

Ngày 31/3/2021, Cố vấn An ninh quốc gia Mỹ Jake Sullivan và Cố vấn An ninh quốc gia Philippines Hermogenes Esperon đã có cuộc điện đàm. Sau đó, ngày 8/4, Ngoại trưởng Mỹ Antony Blinken điện đàm với Ngoại trưởng Philippines Teodoro Locsin, Jr. Trong các cuộc điện đàm, các quan chức bày tỏ quan ngại về hoạt động của tàu Trung Quốc tại đá Ba Đầu. Các quan chức Mỹ khẳng định, Mỹ sẽ đứng về phía Philippines trong gìn giữ trật tự hàng hải quốc tế dựa trên luật lệ, khẳng định hiệu lực của Hiệp ước phòng thủ chung Mỹ - Philippines năm 1951, cũng như hợp tác trong vấn đề Biển Đông.

Ngày 10/4/2021, Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Lloyd Austin và Bộ trưởng Quốc phòng Philippines Delfin Lorenzana đã có cuộc điện đàm thảo luận về tình hình Biển Đông và sự kiện tàu dân quân biển Trung Quốc hiện diện ở Bãi Ba Đầu với số lượng lớn. Thông cáo của Bộ Quốc phòng Mỹ đã gọi thẳng những tàu Trung Quốc ở Bãi Ba Đầu là tàu dân quân biển. Bộ trưởng Austin nhắc lại cam kết của Hoa Kỳ trong việc duy trì một Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và rộng mở, dựa trên luật pháp quốc tế, đề xuất một số biện pháp nhằm tăng cường hợp tác quốc phòng giữa Hoa Kỳ và Philippines, bao gồm cả nâng cao nhận thức tình huống về các mối đe dọa ở Biển Đông.

Hai nhà lãnh đạo cũng khẳng định giá trị của Thỏa thuận Mỹ - Philippines về các lực lượng thăm viếng. Tuy nhiên, khác với nội dung cuộc điện đàm của Bộ trưởng Ngoại giao hai bên, nội dung cuộc điện đàm Bộ Quốc phòng không thấy nhắc đến Hiệp ước phòng thủ chung 1951 liên hệ với Biển Đông.

Xem thêm:

Nhà Trắng ngày 31/3/2021: [Statement by National Security Council Spokesperson Emily Horne on National Security Advisor Jake Sullivan's Call with National Security Advisor Hermogenes Esperon of the Philippines](#)

Bộ Ngoại giao Mỹ ngày 8/4/2021: [Secretary Blinken's Call with Philippine Secretary of Foreign Affairs Locsin](#)

Bộ Quốc phòng Mỹ ngày 10/4/2021: [Readout of Secretary of Defense Lloyd J. Austin III Phone Call With Philippines Secretary](#)

Indonesia bắt đầu xây dựng căn cứ tàu ngầm tại Biển Đông

Hải quân Indonesia mới đây đã khởi công xây dựng căn cứ tàu ngầm tại đảo Pulau Natuna Besar, hòn đảo lớn nhất thuộc quần đảo Natuna gần các vùng biển tranh chấp.

Theo thông tin được cung cấp bởi Hải quân nước này vào ngày 5/4, căn cứ tàu ngầm sẽ được xây dựng trên khu vực có diện tích 1.050 m² gồm hai tầng, mỗi tầng 1.008m² cùng với một khu nhà 11 phòng rộng 585m² và một trạm biến áp 555 kVA.

Xem thêm:

Janes ngày 7/4/2021: [Indonesia begins construction of submarine base in South China Sea](#)

Hải quân Mỹ và không quân Malaysia diễn tập chung tại Biển Đông

Ngày 7/4/2021, Hải quân Hoa Kỳ cho biết nhóm tác chiến tàu sân bay USS Theodore Roosevelt (bao gồm cả tàu tuần dương tên lửa dẫn đường USS Bunker Hill và các tàu khu trục USS Russell, USS John Finn) đã hoàn thành cuộc tập trận ở Biển Đông với lực lượng không quân của Malaysia.

Phía Malaysia đã sử dụng máy bay Su-30MKM và máy bay F/A-18D cho cuộc tập trận cùng với các máy bay F/A-18 E/F và EA-18G cất cánh từ tàu sân bay Hoa Kỳ.

Xem thêm:

UPI ngày 7/4/2021: [U.S. Navy, Malaysia's air force hold South China Sea bilateral exercises](#)

Quan chức Hải quân Mỹ, Singapore điện đàm

Ngày 7/4/2021, Tham mưu trưởng Hải quân Mỹ, Đô đốc Mike Gilday và Tư lệnh Hải quân Singapore, Chuẩn đô đốc Aaron Beng Yao Cheng đã có cuộc điện đàm nhằm thảo luận việc duy trì hợp tác giữa hai lực lượng hải quân.

“Hải quân Singapore là đối tác quan trọng trong khu vực có vị trí chiến lược trên thế giới. Cùng nhau, hải quân hai nước chúng ta sẽ thúc đẩy một khu vực Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương tự do và rộng mở, cũng như tăng cường khả năng tiếp cận các tuyến đường biển”, Đô đốc Mike Gilday khẳng định.

Chuẩn đô đốc Aaron Beng Yao Cheng nói: “Đô đốc Gilday và tôi tái khẳng định quan hệ bền vững và lâu dài giữa hải quân hai nước. Với nhịp độ tương tác thường xuyên, 2021 sẽ tiếp tục là một năm thành công của các cam kết song phương”.

Xem thêm:

Website Hải quân Mỹ ngày 7/4/2021: [US, Singapore Navy Chiefs Reaffirm Commitment to Bilateral Security Cooperation](#)

Đại sứ Kritenbrink: Việt Nam đóng vai trò trung tâm trong chiến lược Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương

Tại cuộc họp báo ngày 7/4 trước khi kết thúc nhiệm kỳ, Đại sứ Mỹ tại Việt Nam Daniel Kritenbrink cho rằng, Việt Nam đóng vai trò trung tâm trong chiến lược Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương của Mỹ.

Ông cũng khẳng định, Washington muốn làm việc với các đối tác và bạn bè chung suy nghĩ như Việt Nam. Nước Mỹ tin vào vai trò trung tâm của ASEAN, cũng như Việt Nam như một đất nước có năng lực và thành công, có vai trò lãnh đạo khu vực một cách tự nhiên.

Về vấn đề Biển Đông, Đại sứ Kritenbrink khẳng định, nước Mỹ luôn đứng về phía các đối tác và đồng minh trong việc ủng hộ một trật tự thế giới dựa trên luật lệ, phản đối các hành động, của một số quốc gia trong khu vực, cụ thể là Trung Quốc, mang tính khiêu khích, đe dọa các quốc gia khác.

Xem thêm:

VNExpress International ngày 8/4/2021: [Vietnam central to US Indo-Pacific strategy: outgoing envoy](#)

Bạn học của Tập Cận Bình trở thành Chủ nhiệm Văn phòng Chủ tịch nước Lào

Bà Khemmani Pholsena, nguyên Bộ trưởng Công Thương Lào đã được bổ nhiệm làm Chủ nhiệm Văn phòng Chủ tịch nước Lào. Là con gái của cố Ngoại trưởng Vương quốc Lào Quinim Pholsena, bà được cho là học chung trường tiểu học với Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình ở Bắc Kinh, khi cha bà là nhà ngoại giao ở đây.

Năm 2017, trong chuyến thăm Lào, chủ tịch Tập Cận Bình đã có cuộc gặp với gia đình bà Khemmani. Ông khẳng định: “Tôi rất vui mừng được gặp lại bạn học và bạn bè cũ. Gia đình Khemmani là bạn tốt của Trung Quốc”.

Theo ông Norihiko Yamada đến từ Viện Phát triển Kinh tế trực thuộc Tổ chức Xúc tiến thương mại Nhật Bản, quan hệ của bà Khemmani với Chủ tịch Tập Cận Bình có thể ảnh hưởng đến quyết định bổ nhiệm bà vào vị trí mới. “Tôi chờ đợi bà Khemmani tháp tùng ông Thongloun Sisoulith trong các chuyến thăm Trung Quốc”, ông nói, và cho rằng “ý định giao thiệp với Trung Quốc” là nhân tố quan trọng tác động đến việc bà được bổ nhiệm cho vị trí mới.

Xem thêm:

Financial Times ngày 8/4/2021: [Laos deepens China tilt by appointing Xi's ex-schoolmate as presidential aide](#)

Lần đầu tiên có báo cáo về tàu dân sự Philippines bị tàu quân sự Trung Quốc truy đuổi

Ngày 8/4 vừa qua, một tàu chở nhóm phóng viên của hãng tin *ABS-CBN* ra thực địa để kiểm tra những động thái mới nhất của Trung Quốc tại các vùng biển tranh chấp đã bị tàu trang bị vũ khí hạng nặng của nước này truy đuổi ráo riết.

Sau khi thăm hai bãi cạn khác trên Biển Đông gần với đảo Palawan để kiểm tra hoạt động của ngư dân nước này, nhóm phóng viên đã quyết định đến khu vực bãi Cỏ Mây thì bị tàu hải cảnh CCG 5101 biển của Trung Quốc ngăn cản. Sau đó, CCG 5101 cùng 2 tàu khu trục mang tên lửa của Trung Quốc tiếp tục truy đuổi tàu Philippines khi trên đường quay về đảo Palawan tại vị trí cách Palawan khoảng 90 hải lý.

Phóng viên Chiara Zambrano của ABS-CBN, một thành viên của đoàn cho biết, khi tàu của đoàn phóng viên đi đến gần bãi Cỏ Mây thì một tàu tuần duyên màu trắng của Trung Quốc đến gần và phát qua loa yêu cầu xác thực danh tính và mục đích chuyến đi. Thuyền trưởng sau đó đã quyết định quay trở lại Palawan để tránh các gây hấn và căng thẳng không cần thiết tuy nhiên tàu hải cảnh Trung Quốc vẫn đuổi theo trong khoảng 1 giờ. Căng thẳng lên đỉnh điểm khi các tàu khu trục mang tên lửa Type 022 (NATO phân loại là “lớp Houbei”) vốn được phát hiện tại khu vực đá Vành Khăn vào ngày 1/4/2021 vừa qua cũng truy đuổi tàu Philippines.

Trong khi các tàu hải cảnh đã ngăn chặn và truy đuổi các tàu dân sự của Philippines tại nhiều khu vực mà Trung Quốc đang kiểm soát như bãi cạn Scarborough, thì đây là lần đầu tiên các tàu quân sự của Trung Quốc được ghi nhận tiến hành các hành động như vậy.

Ngày 9/4, Bộ Quốc phòng Philippines đã bày tỏ sự quan ngại về hành động trên của Trung Quốc đồng thời cho biết đang tiến hành điều tra, xác minh.

Đây là lần đầu tiên phía Philippines có báo cáo về việc tàu dân sự bị Trung Quốc dùng tàu quân sự để chặn đường tiếp cận những thực thể mà Trung Quốc đang tranh chấp ở quần đảo Trường Sa. Còn theo một số nguồn tin từ Việt Nam thì động thái này cũng đã từng diễn ra với tàu Việt Nam.

Xem thêm:

Rappler ngày 8/4/2021: [Filipino TV crew chased by Chinese ships armed with missiles](#)

ABS-CBN ngày 8/4/2021: [Filipino vessel chased down by 2 Chinese missile attack craft in West PH Sea](#)

Philippine News Agency ngày 9/4/2021: [AFP to probe Chinese ships chase of PH vessel off WPS](#)

20h ngày 10/4/2021, neo đậu tại Bãi Ba Đầu có 6 tàu hải cảnh, 2 tàu dân quân biển và 20 tàu cá Trung Quốc

Tổng tham mưu trưởng Lực lượng vũ trang Philippines Cirilito Sobejana hôm 11/4/2021 cho biết còn 28 tàu Trung Quốc hiện diện trái phép xung quanh Bãi Ba Đầu, so với con số trên 200 tàu vào ngày 7/3/2021.

Cụ thể, trong cuộc trả lời phỏng vấn với đài *DZBB*, ông Sobejana cho hay tính đến 20 giờ ngày 10/4/2021, Bộ Tư lệnh miền tây thuộc quân đội Philippines ghi nhận còn có 28 tàu Trung Quốc, gồm 6 tàu hải cảnh và 2 tàu dân quân biển và 20 tàu cá, neo đậu xung quanh đá Ba Đầu, theo báo *Philippine Daily Inquirer*. Ông Sobejana cho biết thêm Trung Quốc bố trí 6 tàu hải cảnh nói trên hoạt động xung quanh đảo Thị Tứ, bãi Cỏ Mây cùng bãi cạn Scarborough và 20 tàu cá cũng hoạt động gần 3 thực thể này.

Xem thêm:

Báo Thanh Niên ngày 11/4/2021: [Hiện có bao nhiêu tàu hải cảnh Trung Quốc gần đá Ba Đầu?](#)

Mỹ tăng cường sự hiện diện ở Biển Đông với nhóm tàu đổ bộ USS Makin Island. Các nhóm tác chiến tàu sân bay của Mỹ và Trung Quốc đồng loạt xuất hiện tại Biển Đông

Theo *Sáng kiến Thăm dò tình hình chiến lược Biển Đông có trụ sở tại Bắc Kinh*, tàu đổ bộ USS Makin Island và tàu vận tải USS San Diego đã đi qua eo biển Malacca vào Biển Đông từ tối ngày 7/4/2021.

Sự kiện này diễn ra trong bối cảnh tàu USS Theodore Roosevelt của Mỹ tiến hành các cuộc tập trận với Malaysia vào ngày 6, 7/4 và tàu sân bay Liêu Ninh của Trung Quốc tiến hành “các cuộc diễn tập theo lịch trình” gần Đài Loan. Ngoài ra, tàu khu trục USS John McCain cũng đi qua eo biển Đài Loan vào ngày 7/4 vừa qua trong khi tàu khu trục mang tên lửa dẫn đường USS Mustin cũng hoạt động tại biển Hoa Đông vào ngày 3/4.

Sau đó, nhóm tác chiến tàu sân bay Theodore Roosevelt (gồm tàu sân bay USS Theodore Roosevelt, tàu tuần dương USS Bunker Hill và tàu khu trục mang tên lửa dẫn đường USS Russell) cùng nhóm tàu đổ bộ Makin Island (gồm tàu tấn công đổ bộ USS Makin Island, tàu đổ bộ USS Somerset và tàu đổ bộ USS San Diego) đã tiến hành các hoạt động tổng hợp tại Biển Đông vào ngày 9/4 vừa qua. Các hoạt động huấn luyện bao gồm cơ động chiến thuật, thông tin liên lạc và chỉ huy kiểm soát chung.

Hình ảnh thu được từ vệ tinh Sentinel-2 của Cơ quan Vũ trụ Châu Âu đã xác định một số lượng lớn tàu quân sự bất thường ở Biển Đông vào ngày 10/4/2021. Số lượng tàu tăng lên không chỉ do

cuộc tập trận của hải quân Trung Quốc mà còn đến từ cuộc tập trận hỗn hợp giữa nhóm tác chiến tàu sân bay USS Theodore Roosevelt và nhóm tàu đổ bộ USS Makin Island trên Biển Đông.

Trong khi đó nhóm tác chiến tàu sân bay Liêu Ninh của Trung Quốc cũng đã tiến vào Biển Đông ngày 10/4 sau cuộc tập trận tại phía đông đảo Đài Loan trước đó.

Trước đó vào ngày 4/4/2021, một tấm ảnh của Hải quân Hoa Kỳ cho thấy cảnh 2 sĩ quan trên tàu khu trục USS Mustin đang quan sát tàu sân bay Trung Quốc Liêu Ninh trên Biển Philippines.

Hôm 3/4/2021, Lực lượng phòng vệ Nhật Bản phát hiện nhóm tàu Liêu Ninh, gồm tàu sân bay và 5 tàu chiến hộ tống, đang băng qua eo biển Miyako theo hướng từ Trung Quốc đại lục ra Thái Bình Dương. Hải quân Trung Quốc sau đó xác nhận tàu sân bay Liêu Ninh đã vượt qua eo biển Miyako và tiến hành tập trận gần đảo Đài Loan. Như vậy tàu Trung Quốc sau đó đã rẽ ngoặt về phía tây nam và đi vào vùng biển Philippines.

Bình luận

“Việc kết hợp khả năng của nhóm tấn công tàu sân bay với nhóm tàu đổ bộ Makin Island sẽ làm tăng kỹ năng chiến thuật của chúng tôi và thể hiện sự cống hiến không ngừng của chúng tôi cho an ninh và sự thịnh vượng của Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương”, Chuẩn đô đốc Doug Verissimo, chỉ huy nhóm tác chiến tàu sân bay USS Theodore Roosevelt cho biết.

Các nhà phân tích cho rằng sự hiện diện của hải quân Mỹ ở vùng biển lân cận Trung Quốc là tín hiệu từ chính quyền của Tổng thống Mỹ Joe Biden tới các đồng minh trong khu vực và với Bắc Kinh rằng họ cam kết duy trì sự hiện diện quân sự trong khu vực để chống lại Trung Quốc. Sự việc lại càng được chú ý hơn trong bối cảnh Việt Nam và Philippines đã đồng loạt phản đối sự hiện diện của một lượng lớn tàu Trung Quốc tại đá Ba Đầu trong tháng 3 vừa qua.

Collin Koh, một nhà nghiên cứu từ Trường Nghiên cứu Quốc tế S. Rajaratnam ở Singapore, cho biết đây không phải là lần đầu tiên một nhóm tàu đổ bộ của Mỹ đi thuyền qua Biển Đông, nhưng điều đó có ý nghĩa quan trọng với tình hình căng thẳng hiện nay ở vùng biển này.

Xem thêm:

South China Morning Post ngày 8/4/2021: [South China Sea: US bolsters presence with amphibious assault ship USS Makin Island](#)

[US Indo-Pacific Command on Twitter: ".@USPacificFleet guided-missile destroyer, USS John S. McCain, transits the Taiwan Strait. The ship's transit demonstrates the US commitment to a #FreeAndOpenIndoPacific... https://t.co/m6EVytOyhp"](#)

Commander, U.S. 7th Fleet ngày 8/4/2021: [Theodore Roosevelt Strike Group and Makin Island Amphibious Ready Group Conduct Integrated Operations in South China Sea](#)

Báo Tuổi Trẻ ngày 11/4/2021: [Tàu sân bay Trung Quốc bị tàu chiến Mỹ bám đuôi, choc thùng đôi hình?](#)

Trung Quốc biến các tàu tiếp tế ở Biển Đông thành cơ sở giám sát di động

Trung Quốc đang nâng cấp hai tàu tiếp tế dân sự ở Biển Đông với thiết bị giám sát công nghệ cao mới để giúp các tàu này theo dõi các tàu của Hoa Kỳ, Việt Nam và các nước khác. Hợp đồng được thành phố Tam Sa giao cho Công ty TNHH Khoa học và Công nghệ Đại Lập Chiết Giang (Zhejiang Dali Keji/浙江大立科技). Đại Lập Chiết Giang dường như cũng hợp tác với quân đội Trung Quốc để cung cấp “Hệ thống giám sát quang điện tử đường dài DLS-16T” sử dụng trên hai tàu tiếp tế Tam Sa 1 (Sansha 1) và Tam Sa 2 (Sansha 2) trong một hợp đồng dự kiến triển khai trong vòng 3 tháng.

Theo hồ sơ mời thầu hệ thống DLS-16T được thiết kế cho phép các tàu “thực hiện tìm kiếm, quan sát, giám sát và thu thập bằng chứng video đa hướng về các mục tiêu trên biển và trên không” trong mọi điều kiện thời tiết. Hệ thống phần mềm có thể phát hiện, xác định và theo dõi “những con tàu nhạy cảm” từ các quốc gia như Mỹ, Nhật Bản, Việt Nam, Philippines, Indonesia và Đài Loan cũng như ghi lại và hiển thị thông tin này theo thời gian thực.

Mặc dù chủ yếu thực hiện nhiệm vụ tiếp tế cho đảo Phú Lâm nhưng Tam Sa 1 và Tam Sa 2 đã thực hiện hải trình xa hơn về phía nam đến quần đảo Trường Sa. Một khi được trang bị hệ thống giám sát mới, Tam Sa 1 và Tam Sa 2 có thể đóng vai trò lớn hơn trong việc khẳng định các tuyên bố chủ quyền của Trung Quốc.

Xem thêm:

RFA ngày 9/4/2021: [China Turning South China Sea Supply Ships into Mobile Surveillance Bases](#)

Philippines tập trận cùng Hoa Kỳ

Quân đội Philippines và Mỹ sẽ tiến hành một cuộc tập trận chung kéo dài hai tuần bắt đầu từ thứ Hai, tái tục sự kiện huấn luyện thường niên sau khi bị hủy năm ngoái do đại dịch COVID-19, tổng tham mưu trưởng quân đội Philippines cho biết hôm Chủ nhật.

Thông báo được đưa ra sau khi bộ trưởng quốc phòng hai nước điện đàm để thảo luận về cuộc tập trận, tình hình Biển Đông và những diễn biến an ninh khu vực gần đây. Tuy nhiên, không

giống như các cuộc tập trận trước đây, cuộc tập trận "Balikatan" (Vai kẻ Vai) năm nay là nhằm kiểm tra khả năng sẵn sàng ứng phó của quân đội của họ trước các mối đe dọa như thiên tai và các cuộc tấn công của dân quân cực đoan, và sẽ được thu nhỏ về qui mô. Tướng Cirilito Sobejana cho biết sẽ chỉ có 1.700 lính với 700 từ Hoa Kỳ và 1.000 từ Philippines sẽ tham gia, không giống như các cuộc tập trận trước đó có tới 7.600 binh sĩ.

Xem thêm:

BBC Tiếng Việt ngày 11/4/2021: [Philippines tập trận cùng Hoa Kỳ](#)

Vietnamnet ngày 12/4/2021: [Mỹ - Philippines thông báo tập trận chung nửa tháng](#)

II- TÌNH HÌNH ĐÀI LOAN

Trung Quốc đưa tàu chiến, máy bay quân sự bao vây Đài Loan trong các cuộc tập trận

Một nhóm tác chiến tàu sân bay (Liêu Ninh) đang huấn luyện ở phía đông của đảo Đài Loan như một phần của cuộc huấn luyện thường xuyên trong khi có ít nhất 10 máy bay chiến đấu của Quân giải phóng nhân dân Trung Quốc bao gồm 4 máy bay chiến đấu J-16, 4 máy bay chiến đấu J-10, 1 máy bay tác chiến chống tàu ngầm Y-8 và 1 máy bay cảnh báo sớm KJ-500 đã đi vào vùng nhận diện phòng không phía tây nam hòn đảo trong một cuộc tập trận thường kỳ vào ngày 5/4/2021.

Đáng chú ý, trong đợt huấn luyện lần này, lần đầu tiên Trung Quốc đưa tàu khu trục lớp Type 055 tên hiệu Nam Xương 101 tham gia nhóm tác chiến tàu sân bay Liêu Ninh. Ngoài Nam Xương 101, cuộc diễn tập lần này còn có sự tham gia của các tàu khu trục lớp Type 052D (Lữ Dương III, Thành Đô 120 và Thái Nguyên 131); khinh hạm lớp Type 054A (Giang Khẩu II), Hoàng Cương 577; và tàu tiếp tế nhanh lớp Type 901 (Fuyu) (Hồ Luân Hồ 965).

Trong diễn biến liên quan, ngày 8/4, Trung Quốc đã đổ lỗi cho Hoa Kỳ về những căng thẳng tại đảo Đài Loan sau khi tàu khu trục USS John S. McCain đi qua eo biển Đài Loan vào ngày 7/4. Phát biểu tại cuộc họp báo thường kỳ, Người phát ngôn Bộ ngoại giao Trung Quốc Triệu Lập Kiên cho biết các tàu Mỹ đã thực hiện “các hành động khiêu khích” và “gửi một tín hiệu sai lầm nghiêm trọng tới các lực lượng đòi độc lập Đài Loan, đe dọa hòa bình và ổn định ở eo biển Đài Loan”.

Bình luận

Các học giả Trung Quốc nói rằng chiến thuật này có thể cô lập Đài Loan khỏi sự can thiệp của nước ngoài và phá vỡ ảo tưởng của những người ly khai Đài Loan rằng các lực lượng Mỹ hoặc Nhật Bản có thể hỗ trợ nếu xung đột xảy ra. Các lực lượng khác của Quân giải phóng nhân dân Trung Quốc (QGPNDTQ), bao gồm cả tàu sân bay Sơn Đông, các tàu tấn công đổ bộ có thể tham gia các cuộc tập trận tương tự trong tương lai.

Các cuộc tập trận này đã chứng tỏ ưu thế quân sự vượt trội của Trung Quốc đối với Đài Loan. Thạch Hồng (Shi Hong), giám đốc điều hành của Tạp chí “Hạm tải vũ khí” (舰载武器 /Shipborne Weapons) của Trung Quốc, cho biết, "Cuộc tập trận cho thấy QGPNDTQ có khả năng bao vây đảo Đài Loan, cô lập quân đội của họ, khiến họ không còn nơi nào để chạy và không có cơ hội chiến thắng nếu có tình huống xảy ra".

Các cuộc tập trận cũng gửi một thông điệp tới cả Mỹ và Nhật Bản, ông Thạch nói thêm. Do bất kỳ sự can thiệp quân sự nào của Mỹ và Nhật Bản đều có thể đến từ phía đông nên Trung Quốc, bằng cách tập trận tàu sân bay của mình ở đó, đã chứng minh rằng họ có thể cắt đứt sự trợ giúp đó, Shi nói.

Trong khi đó, Collin Koh, nhà nghiên cứu tại Trường quan hệ quốc tế S. Rajaratnam, Singapore, đánh giá: “Đây được coi là một lời cảnh báo đối với Đài Loan và các quốc gia khác mà Bắc Kinh coi là đang làm suy yếu lợi ích của họ, đặc biệt là Mỹ”.

Xem thêm:

Global Times ngày 6/4/2021: [PLA carrier, warplanes surround Taiwan in drills, in show of capability to cut off foreign intervention](#)

Janes ngày 7/4/2021: [Type 055 destroyer joins PLA Navy carrier group for first time in deployment east of Taiwan](#)

CNN ngày 8/4/2021: [China flanks Taiwan with military exercises in air and sea](#)

____ Reuters ngày 8/4/2021: [China says U.S. to blame for tensions over Taiwan](#)

Đài Loan nói có thể bắn hạ máy bay không người lái của Trung Quốc nếu xâm nhập vào quần đảo Pratas

Theo thông báo của Bộ Quốc phòng Đài Loan, ngày 26/3/2021 vừa qua có tới 20 máy bay quân sự của Trung Quốc (4 máy bay ném bom H-6K có năng lực hạt nhân, 10 máy bay chiến đấu J-16, 2 máy bay chiến đấu J-10, 2 máy bay tác chiến chống ngầm Y-8, 1 máy bay trinh sát Y-8 và 1 máy bay trinh sát chỉ huy cảnh báo sớm KJ-500) đã xâm nhập vùng nhận dạng phòng không phía

tây nam Đài Loan. Đáp lại, không quân Đài Loan đã đưa các máy bay phản lực và triển khai tên lửa để giám sát. Ngày 1/4/2021, Cảnh sát biển Đài Loan thông báo máy bay không người lái của Trung Quốc đã bay phía trên quần đảo Pratas (tên khác là “Đông Sa” hiện do Đài Loan kiểm soát).

Trong buổi báo cáo trước Quốc hội, Lý Trọng Uy (Lee Chung-wei), người đứng đầu Hội đồng hải dương (cơ quan quản lý Lực lượng tuần duyên Đài Loan) cho biết gần đây họ đã phát hiện máy bay không người lái của Trung Quốc bay vòng quanh Pratas, mặc dù chúng chưa bay vào vùng biển và không phận cấm của quần đảo mà chỉ bay vòng quanh và giữ một khoảng cách nhất định. Đài Loan quy định một vùng cấm 6 km từ bờ biển

Khi được hỏi Lực lượng bảo vệ Đài Loan sẽ phản ứng thế nào nếu một máy bay không người lái của Trung Quốc đi vào khu vực cấm, ông Lý cho biết sẽ xử lý theo quy định. “Nếu cần nổ súng chúng tôi sẽ nổ súng.”

Trước đó, Vào ngày 16/3, Bộ trưởng Quốc phòng Hoa Kỳ Lloyd Austin và Bộ trưởng Quốc phòng Nhật Bản Kishi Nobuo đã nhất trí duy trì hợp tác chặt chẽ nếu xảy ra xung đột quân sự giữa Trung Quốc và Đài Loan trong cuộc gặp tại Tokyo. Tổng thống Biden và Thủ tướng Nhật Bản Suga đang có kế hoạch gặp mặt trực tiếp để thảo luận về “điều quan trọng đối với Nhật Bản và Hoa Kỳ là hợp tác và sử dụng biện pháp răn đe để tạo ra một môi trường nơi Đài Loan và Trung Quốc có thể tìm ra một giải pháp hòa bình”.

Xem thêm:

Reuters ngày 7/4/2021: [Taiwan says may shoot down Chinese drones in South China Sea](#)

____RFA ngày 7/4/2021: [Chinese Drones Fly Near Taiwan-held Island in South China Sea](#)

Đài Loan diễn tập mô phỏng Trung Quốc xâm lược bằng máy tính

Bộ Quốc phòng Đài Loan cho biết sẽ tiến hành diễn tập mô phỏng bằng máy tính về một cuộc tấn công của Trung Quốc vào Đài Loan vào ngày 23 đến 30/4 tới trong phần đầu của cuộc diễn tập Hán Quang (Han Kuang) định kỳ lớn nhất của nước này. Giai đoạn hai bao gồm các hoạt động trên thực địa dự kiến sẽ diễn ra vào tháng Bảy.

"Các cuộc tập trận được thiết kế dựa trên những mối đe dọa lớn nhất của kẻ thù, mô phỏng tất cả các kịch bản có thể xảy ra về một cuộc xâm lược vào Đài Loan", Thiếu tướng Lưu Dự Bình (Liu Yu-Ping) nói với các phóng viên.

Xem thêm:

Reuters ngày 7/4/2021: [Taiwan to kick off war games with computer simulated invasion by China](#)

III- CHUYỂN ĐỘNG AN ĐỘ DƯƠNG - THÁI BÌNH DƯƠNG

Điện đàm Nhật - Trung

Hôm thứ Hai ngày 5/4/2021, Bộ trưởng Ngoại giao Nhật Bản Motegi Toshimitsu và Bộ trưởng Ngoại giao Trung Quốc Vương Nghị đã có cuộc điện đàm kéo dài 90 phút. Theo thông cáo của Bộ Ngoại giao Nhật Bản, ông Motegi đã bày tỏ những quan ngại nghiêm trọng về việc cảnh sát biển Trung Quốc xâm phạm lãnh hải của Nhật Bản xung quanh quần đảo Senkaku, về Luật Hải cảnh mới của Trung Quốc, về tình hình Biển Đông, Hồng Kông và tình hình nhân quyền ở Khu tự trị Duy Ngô Nhĩ Tân Cương. Ông mạnh mẽ yêu cầu Trung Quốc phải có các hành động cụ thể về những vấn đề này.

Một vấn đề ít được đề cập trên truyền thông nhưng đã được tiết lộ qua thông cáo, đó là có những quan ngại trong vấn đề giao thương công bằng giữa hai nước. Ông Motegi một lần nữa kêu gọi Trung Quốc dỡ bỏ những hạn chế đối với nhập khẩu thực phẩm Nhật Bản. Hai bên khẳng định sẽ tiếp tục tổ chức các cuộc thảo luận liên quan đến kinh tế Nhật Bản và Trung Quốc, trong đó có việc xây dựng một môi trường kinh doanh thực sự công bằng, bình đẳng và ổn định.

Đổi lại, Vương Nghị đề nghị phía Nhật Bản rằng hai bên cần tôn trọng, tin tưởng lẫn nhau, và hợp tác vì lợi ích chung hai bên. Ông Vương cũng nhắc nhở Tokyo cần có lập trường riêng, nhìn nhận sự phát triển của Trung Quốc một cách khách quan và duy lý, thay vì chịu sự chi phối bởi một số nước có thành kiến chống lại Trung Quốc.

Thủ tướng Nhật Bản sẽ có chuyến công du tới Washington gặp Tổng thống Mỹ Joe Biden vào tháng Tư này.

Xem thêm:

Bộ Ngoại giao Nhật Bản ngày 5/4/2021: [Japan-China Foreign Ministers' Telephone Talk](#)

Bộ Ngoại giao Trung Quốc ngày 5/4/2021: [王毅同日本外相茂木敏充通电话](#)

Mỹ và Nhật lên kế hoạch đối trọng với "Vành đai và Con đường" cho Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương

Nhật Bản và Mỹ đặt mục tiêu đạt được thỏa thuận mở rộng hợp tác trong hỗ trợ phát triển xây dựng hạ tầng cơ sở chất lượng cao, bao gồm cả mạng không dây 5G và năng lượng hydrogen, ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương khi Thủ tướng Nhật Bản Suga Yoshihide và Tổng thống Mỹ Joe Biden gặp nhau tại Nhà Trắng vào ngày 16/4/2021. Kế hoạch này được coi như một đối trọng với sáng kiến Vành đai và Con đường của Trung Quốc.

Hướng dẫn sẽ bao gồm các điều kiện tiên quyết để đầu tư, hệ thống thực hiện các dự án và các khuyến nghị về việc nuôi dưỡng nhân tài địa phương. Họ cũng sẽ đặt ra các tiêu chuẩn về mua sắm và quy tắc bảo trì để giảm thiểu nguy cơ rò rỉ công nghệ. Bằng cách đặt ra một khuôn khổ rõ ràng cho các tổ chức và doanh nghiệp tuân theo, Tokyo và Washington đặt mục tiêu giành được lòng tin của các quốc gia trong khu vực và có được lợi thế trong cuộc cạnh tranh với Bắc Kinh về ảnh hưởng ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương.

Xem thêm:

Nikkei Asia ngày 6/4/2021: [US and Japan plan 'Belt and Road' alternative for Indo-Pacific](#)

Nhật Bản tìm cơ hội cho hội nghị thượng đỉnh Bộ Tứ trực tiếp đầu tiên vào tháng 6 bên lề G-7

Nhật Bản sẽ vận động để có cuộc gặp trực tiếp đầu tiên của các nhà lãnh đạo Bộ Tứ bên lề hội nghị thượng đỉnh G7 ở Anh vào tháng Sáu, trong bối cảnh nhóm đang theo đuổi các hợp tác lớn để chống lại ảnh hưởng ngày càng tăng của Trung Quốc ở Ấn Độ - Thái Bình Dương, theo *Nikkei Asia*.

Xem thêm:

Nikkei Asia ngày 8/4/2021: [Japan seeks first in-person Quad summit in June on G-7 sidelines](#)

Thượng nghị sĩ Mỹ kêu gọi Nhà Trắng hỗ trợ các giải pháp 5G thay thế cho thiết bị do Trung Quốc sản xuất

Một nhóm Thượng nghị sĩ lưỡng đảng do Thượng nghị sĩ Marco Rubio và Thượng nghị sĩ Mark Warner dẫn đầu đã gửi thư cho Tổng thống Biden thúc giục ông phê duyệt 3 tỷ USD để giúp xây

dựng cơ sở hạ tầng 5G, mà các nhà lập pháp cho rằng sẽ giúp Hoa Kỳ cạnh tranh với các đối thủ chiến lược như Trung Quốc.

Xem thêm:

Florida Daily ngày 7/4/2021: [Marco Rubio, Mark Warner Call on White House to Back 5G Alternatives to Chinese-Made Equipment](#)

Ủy ban Đối ngoại Thượng viện Mỹ công bố Đạo luật Cạnh tranh Chiến lược năm 2021

Các nhà lãnh đạo của Ủy ban Đối ngoại Thượng viện đã đưa ra một dự luật toàn diện, có tên là “Đạo luật Cạnh tranh Chiến lược năm 2021”, nhằm chống lại sự lan rộng ảnh hưởng toàn cầu của Trung Quốc thông qua việc thúc đẩy nhân quyền và dân chủ, đầu tư an ninh và tăng cường quan hệ đối tác.

Các yếu tố chính của Đạo luật bao gồm:

- Tăng cường chiến lược ngoại giao của Hoa Kỳ trong việc giải quyết những thách thức do chính phủ Trung Quốc đặt ra và tái khẳng định cam kết của Hoa Kỳ với các đồng minh và đối tác ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương và trên toàn thế giới. Kêu gọi Hoa Kỳ tái khẳng định vai trò lãnh đạo trong các tổ chức quốc tế và đa phương. Làm mới các cam kết của Mỹ với đồng minh và đối tác bằng cách ưu tiên hỗ trợ an ninh cho khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, và tăng cường các nỗ lực ngoại giao nhằm giải quyết các thách thức do Trung Quốc đặt ra ở Tây Bán cầu, châu Âu, châu Á, châu Phi, Trung Đông, Bắc Cực và châu Đại Dương.
- Đầu tư vào các giá trị phổ quát, phê chuẩn một loạt các biện pháp nhân quyền và xã hội dân sự bao gồm ủng hộ nền dân chủ ở Hồng Kông, áp đặt các biện pháp trừng phạt đối với lao động cưỡng bức, cưỡng bức triệt sản và các hành vi lạm dụng khác ở Tân Cương.
- Tập trung vào việc chống lại các hành vi kinh tế quốc tế mang tính săn mồi của Trung Quốc, cung cấp hỗ trợ kỹ thuật cho các quốc gia đang nỗ lực chống lại các hành vi tham nhũng của nước ngoài và xoá nợ cho các quốc gia nghèo nhất mà đã yêu cầu hoãn trả nợ do đại dịch COVID-19.
- Tăng cường năng lực cạnh tranh của Hoa Kỳ bằng các khoản đầu tư vào khoa học và công nghệ, phát triển cơ sở hạ tầng toàn cầu, kết nối kỹ thuật số và quan hệ đối tác an ninh mạng, đồng thời củng cố các nỗ lực của Hoa Kỳ nhằm chống lại ảnh hưởng và hoạt động xấu của Đảng Cộng sản Trung Quốc.
- Kêu gọi tăng cường phối hợp và hợp tác với các đồng minh về kiểm soát vũ khí trước sự mở rộng và hiện đại hoá quân sự của Trung Quốc, đồng thời yêu cầu báo cáo về tình hình

tên lửa đạn đạo, siêu thanh và tên lửa hành trình, lực lượng chiến tranh truyền thống, hạt nhân, vũ trụ, không gian mạng và các lĩnh vực chiến lược khác của Trung Quốc.

Xem thêm:

Reuters ngày 8/4/2021: [Details of sweeping effort to counter China emerge in U.S. Senate.](#)

[Toàn văn Đạo luật Canh tranh chiến lược 2021.](#)

Thủ tướng Nhật Bản dự định thăm Ấn Độ

Thủ tướng Nhật Bản Suga Yoshihide dự kiến sẽ thăm Ấn Độ vào cuối tháng 4 hoặc đầu tháng 5 như một phần trong nỗ lực tăng cường hợp tác trên khắp Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương nhằm chống lại các hành động gây hấn của Trung Quốc, những người quen thuộc với diễn biến cho biết hôm thứ Tư.

Cả Ấn Độ và Nhật Bản đều cam kết nỗ lực đảm bảo một Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và rộng mở, và đây dự kiến sẽ là một phần quan trọng trong chương trình nghị sự cho chuyến thăm của Suga, những người được trích dẫn ở trên cho biết với điều kiện giấu tên.

Chuyến thăm Ấn Độ sẽ diễn ra sau chuyến thăm của Thủ tướng Nhật Bản tới Nhà Trắng trong những ngày tới. Thủ tướng Nhật Bản là nguyên thủ nước ngoài đầu tiên được Tổng thống Hoa Kỳ Joe Biden mời tới Nhà Trắng kể từ khi ông nhậm chức.

Xem thêm:

Hindustan Times ngày 8/4/2021: [To bolster cooperation in Indo-Pacific and counter China, Japan PM Suga to visit India](#)

Chính quyền Biden áp dụng các biện pháp kiểm soát xuất khẩu đối với các công ty Trung Quốc hỗ trợ Quân đội Nhân dân Trung Quốc phát triển vũ khí

Chính quyền Biden đã đưa bảy nhà phát triển siêu máy tính của Trung Quốc vào danh sách đen mà họ cho rằng đang hỗ trợ quân đội Trung Quốc. Hành động này cấm các công ty Mỹ xuất khẩu công nghệ cho các công ty Trung Quốc trong danh sách mà không được cơ quan có thẩm quyền chấp thuận.

Xem thêm:

Reuters ngày 8/4/2021: [U.S. adds Chinese supercomputing entities to economic blacklist](#)

The Washington Post ngày 9/4/2021: [Biden administration slaps export controls on Chinese firms for aiding PLA weapons development](#)

BBC ngày 9/4/2021: [US blacklists seven Chinese supercomputer groups](#)

The Washington Post ngày 10/4/2021: [China builds advanced weapons systems using American chip technology](#)

Bảy nước đồng minh hợp tác triển khai Dự án Nghiên cứu Bắc Cực

Bộ Quốc phòng Hoa Kỳ và các đối tác trong sáu quốc gia đồng minh đã thông qua một thỏa thuận mới để nghiên cứu về môi trường đang thay đổi ở các vùng cực của Trái đất.

Với sự gia tăng nhiệt độ, được quy cho biến đổi khí hậu, làm tan chảy băng biển Bắc Cực và mở ra những cơ hội mới cho các hoạt động hàng hải, Hải quân Hoa Kỳ muốn hiểu rõ hơn về các điều kiện Bắc Cực để chống lại những gì mà nước này cho là sự xâm lược trong khu vực từ Trung Quốc và Nga.

Xem thêm:

C4ISRNET ngày 12/4/2021: [7 allies sign onto polar research project](#)

IV- PHÂN TÍCH/BÌNH LUẬN

Tổng hợp bình luận về sự kiện Bãi Ba Đầu

Tuyên bố của Philippines làm dấy lên lo ngại nghiêm trọng về các tàu của lực lượng hàng hải thuộc Lực lượng vũ trang Trung Quốc neo đậu tại khu vực bãi đá ngầm Ba Đầu kể từ tháng 3/2021 sẽ làm gia tăng căng thẳng ở Biển Đông. Một số bức ảnh cho thấy 220 tàu có chiều dài 55 và 60 mét được xác định cùng loại với lực lượng dân quân hàng hải đã neo đậu thành từng nhóm ít nhất 4 chiếc nằm ở phía trong rạn san hô có hình boomerang. Các tàu này dường như là còn mới tinh, không chở hàng, không bị hao mòn, không thực hiện các hoạt động đánh bắt cá mặc dù vẫn dùng đèn chiếu sáng ban đêm có lẽ là để chuẩn bị cho một cuộc tập trận hay mục đích nào đó. Hiện các tàu dân quân biển của Trung Quốc đã di chuyển ra khỏi khu vực đá Ba Đầu trong đó 155 chiếc di chuyển đến đá Ken Nan (thuộc cụm Sinh Tồn, khá gần với đá Ba Đầu), 45 chiếc đến đảo Thị Tứ, 50 chiếc khác đến đá Vành Khăn, Chữ Thập và Xu Bi. Điều đó cho thấy ngay cả khi xoa dịu căng thẳng tại Ba Đầu, Trung Quốc vẫn sử dụng lực lượng dân quân biển để đưa ra yêu sách chủ quyền đối với các khu vực tranh chấp trên Biển Đông.

Đây không phải lần đầu tiên người ta quan sát thấy các tàu cá dân binh Trung Quốc hoạt động gần đá Ba Đầu, tuy nhiên chưa có báo cáo nào về số lượng tàu lớn tập trung tại cùng một địa điểm. Các bức ảnh cho thấy, Trung Quốc lần này không đơn thuần chỉ là đi qua mà còn sử dụng bãi Ba Đầu làm nơi neo đậu tàu thuyền. Điều đó có nghĩa là lượng tàu Trung Quốc kể cả tàu quân sự, cảnh sát biển và tàu cá đang có số lượng rất lớn nên đòi hỏi nhiều không gian để neo đậu hoặc đội tàu cá này đang được luân chuyển giữa các vị trí trước khi thực hiện các hoạt động khác.

Các tàu cá dân binh của Trung Quốc có thể được sử dụng cho bất kỳ hoạt động nào, từ các vị trí chiến lược chúng có thể nhanh chóng tiếp cận bất kỳ ngóc ngách nào của Biển Đông từ giám sát, theo dõi di chuyển của các tàu hải quân Mỹ đến đụng độ với các tàu cá Việt Nam. Việc duy trì các tàu dân binh trên quần đảo Trường Sa có thể đóng vai trò như lực lượng phụ trợ hoặc dự bị trong các hoạt động thực thi và khẳng định chủ quyền. Số lượng lớn các tàu cá dân binh có thể dễ dàng cản trở hoặc ngăn chặn các tàu hải quân của các quốc gia khác muốn đi vào các khu vực nhất định. Nếu Trung Quốc chiếm đóng và cải tạo đá Ba Đầu thành đảo nhân tạo thì sẽ là một sự leo thang đáng lo ngại bởi cụm Sinh Tồn nằm ngay bên dưới trung tâm tam giác chiến lược giữa Chữ Thập, Xu Bi và Vành Khăn. Một đảo nhân tạo mới tại Ba Đầu có thể kết nối các cơ sở tại Ga Ven, Gạc Ma và Tư Nghĩa vốn đã được bố trí các phương tiện giám sát tầm xa và liên lạc. Ngoài ra, chiếm đóng đá Ba Đầu cũng sẽ làm suy yếu khả năng kiểm soát tại cụm Sinh Tồn của Việt Nam vốn đang kiểm soát đảo Sinh Tồn, đảo Sinh Tồn Đông, đá Linh Côn và đá Len Dao. Việc bố trí lượng lớn tàu dân binh cũng sẽ là mối đe dọa lớn đối với Việt Nam.

Các quan chức Philippines lo lắng rằng sự hiện diện của nhiều tàu cá dân binh Trung Quốc tại Ba Đầu là bước đầu cho việc chiếm đóng và cải tạo đảo. Hiện tại, không có tàu nào vết nào được nhìn thấy hoặc được báo cáo hiện diện tuy nhiên việc cải tạo nếu có sẽ diễn ra rất nhanh với sự hỗ trợ của 220 con tàu này. Tuy nhiên, ngay cả khi không có hoạt động nào vết, việc sử dụng khu vực này làm nơi neo đậu cũng có thể gây ra những thiệt hại lớn về môi trường do khí thải từ tàu, rác thải từ con người và các mỏ neo có thể phá hủy các cấu trúc ngầm như đá và san hô.

Sự hiện diện lâu dài của số lượng lớn tàu Trung Quốc tại đá Ba Đầu có thể là một biến thể của mô hình “bãi cạn Scarborough”, theo đó Trung Quốc nắm quyền kiểm soát một thực thể trên biển thông qua sự hiện diện liên tục và ngăn cản không cho các tàu nước ngoài ra vào khu vực.

Ngoài các phản đối về pháp lý và ngoại giao, Philippines cũng đã đưa các khí tài quân sự gồm cả tàu chiến và máy bay quân sự của mình tới giám sát tàu Trung Quốc tại Ba Đầu.

Việt Nam cũng đã đưa ra phản đối về ngoại giao và yêu cầu Trung Quốc tuân thủ UNCLOS 1982 và ngừng vi phạm chủ quyền của mình tại đá Ba Đầu. Ngày 25/3, Người Phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam Nguyễn Thị Thu Hằng đã tuyên bố “các hoạt động của tàu Trung Quốc.... vi

phạm nghiêm trọng chủ quyền của Việt Nam”. Dữ liệu từ Marine Traffic cũng cho thấy một tàu cảnh sát biển cỡ lớn của Việt Nam đã neo đậu gần đá Ba Đầu từ đầu tháng 2/2021.

Collin Koh, một nhà nghiên cứu an ninh hàng hải tại Đại học Công nghệ Nanyang ở Singapore, cho biết Trung Quốc sẽ rút lui mà không có tuyên bố nào, có thể lấy lý do là thời tiết nhưng cũng có thể quay lại bất kỳ thời điểm nào như một phần của kế hoạch dài hạn nhằm kiểm soát bãi đá ngầm này giống như đã từng làm đối với các thực thể khác (bãi cạn Scarborough và Đá Vành Khăn) tại Biển Đông.

Trong cuộc phỏng vấn với The Diplomat, Greg Poling, chuyên gia của Trung tâm Nghiên cứu chiến lược và quốc tế (CSIS) đã so sánh các diễn biến tại đá Ba Đầu mới đây với tình hình vào tháng 12/2018 khi Trung Quốc triển khai dân quân biển của mình chiếm đóng các vùng biển xung quanh đảo Thị Tứ hiện do Philippines kiểm soát. Poling gợi ý rằng Trung Quốc có thể thực hiện một cách tiếp cận tương tự tại khu vực cụm Sinh Tồn trong đó có đá Ba Đầu. Ông Poling cũng đánh giá sự gia tăng hiện diện của Trung Quốc tại cụm Sinh Tồn có lẽ hướng tới Việt Nam quốc gia đang kiểm soát 4 thực thể tại cụm Sinh Tồn nhiều hơn là Philippines vốn không kiểm soát thực thể nào tại đây. Trong khi phản ứng của Việt Nam khá dè chừng thì việc Philippines phản ứng gay gắt lại là điều đáng ngạc nhiên có thể đó là một tín hiệu cho thấy cách tiếp cận mới từ Manila.

Bộ trưởng Quốc phòng Philippines Delfin Lorenzana cho biết trong một bài đăng trên Facebook hôm Chủ nhật: “Sự hiện diện liên tục của các lực lượng dân quân hàng hải Trung Quốc trong khu vực cho thấy ý định của họ nhằm chiếm đóng thêm các khu vực ở Biển Tây Philippines (Biển Đông)”.

Một số học giả cho rằng Philippines đã phản đối một cách ồn ào trong thời gian qua vì những bài học đã xảy ra với bãi cạn Scarborough và Đá Vành Khăn. Một sự phản đối mạnh mẽ đến từ cả Philippines và Việt Nam có thể sẽ khiến Trung Quốc không đạt được bất kỳ tham vọng tức thời nào đối với đá Ba Đầu.

Hiện tại, Trung Quốc và các nước ASEAN vẫn đang tiến hành đàm phán về COC để xử lý các va chạm trên các vùng biển tranh chấp đồng thời, Trung Quốc cũng hi vọng thông qua COC có thể gạt bỏ Hoa Kỳ và các cường quốc khác ra khỏi tranh chấp Biển Đông.

Tuy nhiên, Hoa Kỳ tiếp tục thể hiện sự ủng hộ mạnh mẽ đối với đồng minh Philippines. Ngoại trưởng Antony Blinken của Mỹ đã đăng lên Twitter của mình: “Hoa Kỳ sát cánh với đồng minh của chúng tôi, Philippines, đối mặt với lực lượng dân quân hàng hải của CHND Trung Hoa đang tập trung tại đá Ba Đầu. Chúng tôi sẽ luôn đứng về phía các đồng minh của mình và bảo vệ trật tự quốc tế dựa trên luật lệ”. Cố vấn An ninh Quốc gia Hoa Kỳ Jake Sullivan đã điện đàm với Cố vấn An ninh Quốc gia Philippines Hermogenes Esperon trong đó nhấn mạnh “Hoa Kỳ sát cánh

cùng Philippines trong việc duy trì trật tự hàng hải quốc tế dựa trên luật lệ và tái khẳng định khả năng tương hỗ Hoa Kỳ - Philippines theo Hiệp ước giữa hai nước.

Xem thêm:

Lawfare ngày 6/4/2021: [Water Wars: Philippines 'No Fool' about Chinese Maritime Militia, While China Keeps Pressure on Taiwan](#)

VOA News ngày 7/4/2021: [Vietnam Joins Opposition to Chinese Activity Near Disputed Sea Reef](#)

9dashline ngày 22/3/2021: [Whitsun Reef: The next escalation point?](#)

Alexander Vuving: Từ sự kiện Ba Đầu nhìn về chiến thuật vùng xám và chiến tranh nhân dân trên biển của Trung Quốc

Trung Quốc đã và đang sử dụng chiến thuật “vùng xám”, đặc biệt là “Chiến tranh nhân dân trên biển” trong việc thực hiện tham vọng bành trướng của nước này ở Biển Đông. TS. Vũ Hồng Lâm (Alexander Vuving) từ Trung tâm Nghiên cứu An ninh Châu Á-Thái Bình Dương Hoa Kỳ cho rằng, để đối phó với chiến thuật này của Trung Quốc, Việt Nam và Philippines cần đưa vấn đề này ra công luận quốc tế để tạo lập dư luận và tận dụng sức ép của công luận, đặc biệt từ chính phủ các nước cũng như truyền thông của quốc tế; đồng thời phải tăng cường lực lượng và phải kiên quyết để duy trì sự hiện diện của mình tại các khu vực tranh chấp.

Chiến tranh nhân dân trên biển là chiến thuật rất quan trọng của Trung Quốc trên Biển Đông và họ đã thực hiện chiến thuật này từ lâu. Ban đầu họ sử dụng một số quân nhân trá hình giả làm ngư dân, dần dần họ phát triển lực lượng dân quân biển và bây giờ lực lượng này đã phát triển khá hùng hậu với hàng trăm, hàng ngàn tàu cùng với số lượng người rất lớn. Một số trong lực lượng này là quân nhân phục viên chuyển ngành (ví dụ trước đây từng là lính hải quân) và rất nhiều người vốn là ngư dân nhưng được tuyển dụng làm dân binh. Trung Quốc đã huy động lính giả dạng làm ngư dân để chiếm các đảo ở Trường Sa từ những năm 1980.

Chẳng hạn vào năm 1988, khi xuống Đá Chữ Thập với lý do xây dựng trạm khí tượng, Trung Quốc đã dùng lính hải quân đóng giả ngư dân, dùng tàu cá để đi trinh sát. Sau đó, cũng với chiến thuật này, họ chiếm Đá Vành Khăn vào năm 1995 và gần đây là chiếm Bãi cạn Scarborough vào năm 2012.

Vừa qua, Trung Quốc tiếp tục sử dụng chiến thuật chiến tranh nhân dân trên biển ở Đá Ba Đầu. Những gì Trung Quốc làm ở Đá Ba Đầu trong tháng 3 cũng là điều họ đã làm ở đây hàng năm vào mùa này vì đây là thời gian biển không động, thời tiết tương đối tốt. Năm nay là lần Trung Quốc sử dụng một số lượng rất lớn, với hơn 200 tàu cá để bao vây khu vực Đá Ba Đầu với mưu

đề thiết lập quyền kiểm soát trên thực tế và xua đuổi ngư dân của các nước khác như Việt Nam và Philippines ra khỏi đây.

Đáng lưu ý, Trung Quốc đã sử dụng chiến thuật này trong hơn 2 năm gần đây tại khu vực gần đảo Thị Tứ do Philippines kiểm soát. Họ cũng sử dụng cả trăm tàu dân binh để bao vây khu vực này, không đánh bắt nhưng cứ neo đậu ở đó để “tạo quyền kiểm soát trên thực tế” đồng thời xua đuổi tàu thuyền nước khác, đặc biệt là tàu thuyền của các nước có tuyên bố chủ quyền trong khu vực.

Xem thêm:

RFA ngày 8/4/2021: [Từ sự kiện Đá Ba Đầu nhìn về chiến thuật “Vùng xám” & “Chiến tranh nhân dân trên biển” của Trung Quốc](#)

Dự án Đại Sự Ký Biển Đông ngày 5/4/2021: [Lời Hăm Doạ Của Trung Quốc Về “Chiến Tranh Nhân Dân” Ở Biển Đông Có Ý Nghĩa Gì?](#)

Julio S. Amador III: Sự xói mòn đang tiếp diễn trong vai trò trung tâm của ASEAN

Theo tác giả, thách thức chủ yếu đối với vai trò trung tâm của ASEAN hiện nay đến từ nội bộ, cả về chính trị lẫn kinh tế.

Về chính trị, cuộc đảo chính ở Myanmar tạo ra một trong những cuộc khủng hoảng lớn nhất bên trong ASEAN. Sự thiếu đồng thuận trong ASEAN cho thấy sự khác biệt trong nội bộ vẫn ngăn cản ASEAN trở thành một khối chính trị thống nhất.

Về kinh tế, các nước ASEAN đang chịu tác động nặng nề của đại dịch COVID-19. Con đường tiến tới trạng thái bình thường còn xa khi khả năng ứng phó với đại dịch của các nước thành viên là khác nhau, trong khi quá ít động thái được thực hiện ở cấp độ ASEAN.

Tác giả cho rằng, các thách thức này khiến tính gắn kết của ASEAN suy giảm, khiến ASEAN dễ bị tổn thương hơn trước tác động của các cường quốc. Do đó, tác giả lập luận rằng, sự gắn kết về chính trị và mạnh mẽ về kinh tế là yếu tố quan trọng nhất để ASEAN có được vai trò trung tâm trong khu vực.

Hoàng Thị Hà: Đi cùng nhau hay đi riêng rẽ?

Tác giả cho rằng, đối với vấn đề Myanmar, ASEAN không nên xem nguyên tắc không can thiệp vào công việc nội bộ của quốc gia khác như một rào cản cứng. ASEAN cũng nên xem xét cơ chế ASEAN trừ X (hoặc ASEAN-9) vì: *thứ nhất*, chính quyền quân sự Myanmar không được coi là hợp pháp và đã rối loạn; *thứ hai*, cơ chế này đã có tiền lệ trong Cách mạng Quyền lực Nhân dân

Philippines năm 1986. Ngoài ra, ASEAN cũng nên sử dụng con bài tư cách thành viên của Myanmar, dựa trên Điều 5.2 Hiến chương ASEAN (yêu cầu các nước thành viên sử dụng mọi biện pháp cần thiết để thực hiện hiến chương và thực hiện các nghĩa vụ thành viên).

Các biện pháp mạnh này khả thi về mặt pháp lý và thể chế, nhưng không hấp dẫn về mặt chính trị khi hầu hết các nước thành viên ASEAN lo ngại sẽ tạo nên tiền lệ trong tương lai.

Tác giả lập luận, các nước thành viên ASEAN cần có sự thống nhất về mục đích và bản sắc trong khu vực để ASEAN hoạt động hiệu quả hơn.

Đàm Hiền Lệ: Nghĩ lại về vai trò của luật pháp trong trật tự ASEAN dựa trên luật lệ

Trong bài viết, tác giả xem xét vai trò của pháp luật trong việc xây dựng một cộng đồng ASEAN dựa trên luật lệ.

Tác giả chỉ ra, trong quá trình xây dựng cộng đồng ASEAN, vai trò của luật pháp thường bị bỏ qua. Nguyên nhân đầu tiên nằm ở vấn đề quy tắc và ý thức hệ, dựa trên truyền thống “phi pháp luật” của phương thức ASEAN. Nguyên nhân thứ hai là sự ỷ lại vào kinh nghiệm. Nguyên nhân thứ ba là sự lạ lẫm, không rõ ràng và thiếu hiểu biết đầy đủ đối với luật pháp trong khi nguyên nhân thứ tư nằm ở việc, mặc dù điều này có lợi ích về dài hạn đối với ASEAN và từng nước thành viên, chi phí trong ngắn hạn là quá lớn.

Tác giả cho rằng, tạo dựng một bản sắc pháp luật mạnh mẽ cho ASEAN giúp ích cho tổ chức nhưng không thay đổi về bản chất. Nó hoàn toàn phù hợp với phương thức ASEAN. Luật pháp không làm xói mòn sự tự chủ của các thành viên mà đem lại lợi ích cho từng nước cũng như cả khối.

Theo tác giả, để tạo thêm động lực cho quá trình xây dựng và tiến tới cộng đồng ASEAN dựa trên luật lệ, các nước thành viên cần đẩy mạnh hội nhập, có đội ngũ chuyên gia có thể làm việc trong hệ sinh thái khu vực, cũng như tăng cường hiểu biết về các luật lệ trong ASEAN và cách nó được áp dụng đến người dân ASEAN.

Ngô Di Lân: Đi trên vùng nước nguy hiểm: ASEAN trong cạnh tranh Mỹ - Trung

Tác giả cho rằng, chiến lược tối ưu cho ASEAN trong cạnh tranh Mỹ - Trung cần đặt trọng tâm vào tư duy sáng tạo và sự linh hoạt trong chính sách. Theo tác giả, tư duy thông thường – cho rằng ASEAN không thể, và không nên, chọn phe trong cạnh tranh Mỹ - Trung – thiếu đi sự linh hoạt, làm mất đi quân bài đàm phán với mỗi cường quốc trên. Chọn phe không phải là lựa chọn mong muốn, nhưng không nên bác bỏ hoàn toàn lựa chọn này.

Theo tác giả, các nước ASEAN cần cùng nhau đưa ra những “lằn ranh đỏ” mà nếu cường quốc nào vượt qua sẽ khiến ASEAN phản ứng, cũng như thảo luận về các biện pháp nhằm chống lại các kẻ gây hấn trong tương lai.

Ngoài ra, tác giả cho rằng, để có được ưu thế ở Đông Nam Á, cả Mỹ và Trung Quốc đều cần “tính chính danh” từ ASEAN, đây sẽ là tài sản giá trị nhất mà tổ chức này có thể đem tới cho hai cường quốc trên.

Theo tác giả, ASEAN cần cải cách mạnh mẽ về mặt thể chế, bắt đầu với việc thay cơ chế quyết định dựa trên đồng thuận bằng một hình thức quyết định theo đa số.. Các nước thành viên ASEAN có thể đàm phán một thủ tục bỏ phiếu, trong đó tính đến quan điểm của thiểu số mà không làm tê liệt cả nhóm. Theo tác giả, các nước thành viên mà lợi ích quốc gia cốt lõi bị ảnh hưởng bởi sự tê liệt và thể chế hiện nay của ASEAN cần sẵn sàng có các biện pháp cứng rắn, bao gồm cân nhắc lợi ích và chi phí của việc là thành viên của khối.

Sovinda Po: Ảnh hưởng của Trung Quốc trong ASEAN đang bị nói quá

Tác giả đưa ra góc nhìn của Campuchia đối với ảnh hưởng của Trung Quốc đến ASEAN, cũng như ý nghĩa của nó tới tính thống nhất của ASEAN.

Theo tác giả, về kinh tế, các nước ASEAN phụ thuộc vào Trung Quốc về mặt đầu tư và thương mại, nhưng không phải là tuyệt đối, khi rủi ro của việc phụ thuộc có thể được giảm nhẹ qua việc đa dạng hóa nguồn cung. Chính Trung Quốc cũng phụ thuộc vào ASEAN về thị trường và đầu tư.

Tác giả cho rằng, việc ASEAN đang bị chia rẽ vì Trung Quốc đến từ sự linh hoạt của ASEAN và quyết tâm của các nước thành viên trong việc tận dụng ASEAN để giữ quyền tự chủ cả bản thân trong bối cảnh cạnh tranh nước lớn gay gắt.

Những chỉ trích về việc ASEAN không đứng lên chống lại Trung Quốc với tư cách một khối trong vấn đề Biển Đông là sai lầm, và chưa thể cho rằng những nỗ lực của ASEAN đã thất bại.

Đối với các chỉ trích cho rằng Campuchia là kẻ gây rối, phá vỡ sự đoàn kết của ASEAN trong vấn đề Biển Đông, tác giả cho rằng, việc ngả về Trung Quốc có lợi cho lợi ích quốc gia của Campuchia, khi nước này có lợi về kinh tế, được đảm bảo về an ninh và sự ổn định cho chế độ. Ngoài ra, xét đến mức độ “ích kỷ”, việc một số nước ASEAN kêu gọi Mỹ có vai trò trọng yếu về an ninh trong khu vực cũng giống như việc Campuchia đi theo Trung Quốc, gây tác động tiêu cực đến ASEAN, khi Campuchia có quyền theo đuổi lợi ích quốc gia của bản thân.

Do đó, thay vì chỉ trích nhau, cần tìm cách giúp các nước ASEAN kém phát triển nhất bớt phụ thuộc vào Trung Quốc qua phát triển kinh tế và đầu tư vào nguồn nhân lực. Tác giả đề xuất, các

nước ASEAN phát triển hơn như Singapore và Malaysia cần đầu tư nhiều hơn vào Lào và Campuchia cũng như dành học bổng cho sinh viên đến từ hai quốc gia này.

Charmaine Misalucha-Willoughby: Biển Đông: Vượt trên địa chính trị

Trong bài viết, tác giả đề xuất thay đổi góc nhìn về vấn đề Biển Đông từ địa chính trị sang bảo vệ di sản chung của loài người và an ninh con người.

Tác giả cho rằng, cách tiếp cận hướng tới an ninh thu hẹp khả năng có được một khuôn khổ khu vực bền vững và hiệu quả trong vấn đề Biển Đông. Do đó, để thoát khỏi thế lưỡng nan này, đòi hỏi sự “phi an ninh hóa” – đưa một vấn đề từ trạng thái khẩn cấp về với hoạt động chính trị thông thường, khiến nó có thể được công chúng thảo luận.

Cách đầu tiên để phi an ninh hóa là chuyển hướng chú ý sang bảo vệ di sản chung của nhân loại và kinh tế biển, thay vì vấn đề chủ quyền, lãnh thổ. Cách thứ hai, vấn đề Biển Đông cần được xem xét dưới góc độ an ninh con người.

Các sự chuyển hướng này đòi hỏi sự hợp tác giữa các quốc gia. ASEAN cần sắp xếp lại các cơ quan phụ trách vấn đề hàng hải, đảm bảo các hoạt động và cơ chế của tổ chức này giúp tăng cường an ninh hàng hải trên thực địa, ủng hộ các thỏa thuận đa phương hẹp, cũng như đẩy mạnh giao lưu nhân dân.

Xem thêm:

[ASEAN Focus số 36, tháng 3/2021](#)

Benjamin Zawacki: Dự đoán chính sách của chính quyền Biden tại Đông Nam Á

Tác giả cho rằng, Đông Nam Á sẽ là một trong những khu vực quan trọng nhất trong chính sách đối ngoại của chính quyền Biden. Về ngoại giao, Tổng thống Biden sẽ tìm cách bù đắp ảnh hưởng đã mất vào tay Trung Quốc. Ông sẽ củng cố Bộ Ngoại giao trong bối cảnh vị trí đại sứ Mỹ ở nhiều nước Đông Nam Á đang bị bỏ trống, tăng cường chủ nghĩa đa phương và thúc đẩy các giá trị dân chủ, nhân quyền và pháp quyền một cách cân trọng.

Về quân sự, chính quyền Biden sẽ chuẩn bị (dù không thúc đẩy) cho một khủng hoảng an ninh khu vực, có bao gồm Trung Quốc ở mức độ nào đó. Chính quyền Biden sẽ tiếp tục các cuộc diễn tập hải quân chung Mỹ - ASEAN, tham gia Diễn đàn Quốc phòng Mỹ - ASEAN, cũng như tập trận Hổ Mang Vàng. Ông cũng sẽ chú trọng hợp tác quốc phòng song phương hơn đa phương.

Tuy vậy, chính sách đối với Đông Nam Á của chính quyền Biden sẽ phải đối mặt với một số khó khăn ngoài tầm kiểm soát. Theo tác giả, hai nguyên tắc “trung lập, không chọn phe” và “vai trò

trung tâm của ASEAN” mâu thuẫn với nhau. Trong bối cảnh các nước lớn đang tiến đến ngưỡng cửa ASEAN, khối này lại đang dần dạt ra ngoài rìa, hy sinh vai trò trung tâm để giữ vị thế trung lập. Trung Quốc đã hưởng lợi từ sự trung lập này, khi họ có cơ hội đàm phán song phương với các nước thành viên thay vì phải đối mặt với một khối thống nhất.

Ngoài ra, do tính đa dạng của ASEAN, chính quyền Biden phải tính đến chính sách của từng nước, cũng như chính sách của ASEAN như một khối. Cuối cùng, quan điểm của các nước Đông Nam Á về Trung Quốc cũng có sự khác biệt so với Mỹ.

Tác giả kết luận, sự thành công chính sách đối với Đông Nam Á của chính quyền Biden không chỉ phụ thuộc vào năng lực của Mỹ mà còn phụ thuộc vào tính toán lợi ích của các nước Đông Nam Á.

Xem thêm:

Asia Foundation ngày 31/3/2021: [Forecasting Biden’s Foreign Policy in Southeast Asia](#)

Rohan Mukherjee: “Phi trung tâm hóa” ASEAN trong chiến lược Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương của Bộ Tứ

Tác giả cho rằng, việc gắn chặt với nguyên tắc “vai trò trung tâm của ASEAN” mà bỏ qua thực chất sẽ níu chân cả Bộ Tứ và ASEAN. Đối với Bộ Tứ, vai trò trung tâm của ASEAN không mang nhiều ý nghĩa, nhưng đối với ASEAN, vai trò trung tâm rất quan trọng – ở mức độ nhất định, nó cho ASEAN quyền triệu tập cuộc họp và đưa ra chương trình nghị sự đối với các vấn đề trong khu vực.

Tuy vậy, với vai trò trung tâm của ASEAN, Trung Quốc sẽ là một người chơi chủ chốt trong chủ nghĩa đa phương khu vực, hướng đến hợp tác và ổn định. Điều này không phù hợp với Bộ Tứ.

Việc ASEAN muốn đưa Trung Quốc vào các cơ chế khu vực đến từ sự phụ thuộc của các nền kinh tế Đông Nam Á vào mạng lưới thương mại, đầu tư và cung ứng từ Trung Quốc. Áp lực về chiến lược đối với ASEAN khiến tổ chức này không muốn, và không thể trở thành đối tác tin cậy của Bộ Tứ.

Theo tác giả, một khu vực Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương, nơi Bộ Tứ vận hành mà không tính đến vai trò trung tâm của ASEAN sẽ có lợi cho tất cả các bên – ASEAN có thể đứng giữa, hợp tác an ninh với Bộ Tứ, kinh tế với Trung Quốc và ngoại giao với tất cả các bên. Bộ Tứ có thể tiếp tục phát triển mà không cần giả vờ về vai trò trung tâm của ASEAN và buộc các nước nhỏ trong khu vực chống lại Trung Quốc một cách thiếu lý trí.

Ngoài ra, Bộ Tứ cần hiểu rằng nhiều nước Đông Nam Á đã học cách sống với bá quyền Trung Quốc chứ không muốn kích động cạnh tranh nước lớn trong khu vực. Nếu Bộ Tứ thúc đẩy quá mạnh chiến lược kiềm chế Trung Quốc, các nước Đông Nam Á sẽ càng quyết tâm trung lập, thậm chí gia nhập phe Trung Quốc.

Xem thêm:

9 Dash Line ngày 8/4/2021: [Discentering ASEAN in the Quad's Indo-Pacific strategy](#)

Joel Ng: ASEAN có thể đưa ra lối thoát khỏi lựa chọn giữa Mỹ và Trung Quốc hay không?

Theo tác giả, sự thiếu sức mạnh của ASEAN từng là lợi thế, giúp tổ chức này có được vai trò trung tâm, với điều kiện các nước lớn không tìm cách áp đặt thể thống trị lên khu vực. Tuy nhiên, trong bối cảnh Trung Quốc trỗi dậy và Bộ Tứ trở lại, điều kiện này đang dần mất đi.

Tác giả cho rằng, ASEAN có thể trở thành một lựa chọn thay thế, giúp các nước tránh phải chọn phe giữa Mỹ và Trung Quốc. Để thực hiện điều này, ASEAN cần giải quyết các vấn đề một cách hiệu quả hơn. Tổ chức này cũng cần gia tăng tiêu chuẩn quản trị, tránh tham nhũng hay bị tác động bởi lợi ích của các thực thể dưới quốc gia, cũng như gia tăng tính gắn kết qua việc nhìn xa hơn các vấn đề về ngoại giao để đến gần hơn với người dân.

Tác giả kết luận, ASEAN cần dừng việc tỏ ra phụ thuộc và bắt đầu thể hiện sự ưu việt trong phương thức của mình, nếu không muốn bị gạt ra ngoài lề.

Xem thêm:

East Asia Forum ngày 9/4/2021: [Can ASEAN offer a way out of the US–China choice?](#)

Lưu Vũ Quang (Liu Yuguang): Phật giáo là công cụ ngoại giao công chúng của Trung Quốc

Trong một bài giảng tại Đại học quốc lập Chính trị (Đài Loan), phó giáo sư Lưu Vũ Quang đến từ Đại học Phúc Đán, Thượng Hải khẳng định, Trung Quốc đang tự xưng là “Phật giáo đại quốc” và tích cực phát triển khái niệm “quê hương mới của Phật giáo – Phật giáo tân tổ quốc” như là một công cụ của ngoại giao công chúng.

Theo ông, Trung Quốc sử dụng lập luận rằng số tín đồ Phật giáo ở nước này nhiều hơn Đông Nam Á để hợp lý hóa danh xưng, “Phật giáo đại quốc”, cũng như phát triển khái niệm “quê hương mới của Phật giáo” dựa trên sự thoái trào của Phật giáo tại Ấn Độ, cũng như việc các nhánh Phật giáo lớn đều có mặt tại Trung Quốc.

Ông cho rằng luận điệu này chủ yếu được sử dụng trong nước và gắn liền với chủ nghĩa dân tộc. Khi nhắc đến tôn giáo, Trung Quốc thường gắn với vấn đề an ninh quốc gia, nhưng họ cũng sử dụng nó trong đối ngoại và ngoại giao công chúng.

Trung Quốc biết rõ Viện Khổng Tử là công cụ tuyên truyền thất bại vì đó là thứ “của Trung Quốc”. Trong khi đó, đạo Phật mang tính liên quốc gia. Tác giả cho rằng, việc Trung Quốc thành lập “Viện Phật giáo Nam Hải” là nhằm thu hút tăng ni từ các quốc gia Đông Nam Á như Campuchia, Lào, cũng như lợi dụng ảnh hưởng của tôn giáo lên chính giới để tăng cường quan hệ song phương.

Tuy vậy, việc Trung Quốc lợi dụng Phật giáo như là công cụ ngoại giao công chúng cũng gặp phải một số vấn đề. Ví dụ, Trung Quốc có thể không nhận thấy sự phức tạp của Phật giáo ở Đông Nam Á, hay thuật ngữ Đại thừa/Tiểu thừa có thể gây xúc phạm.

Xem thêm:

CNA ngày 1/4/2021: [不只是宗教 陸學者:佛教在中國是公共外交工具](#)

Andrei Lunglu: Trên hết, cuộc va chạm giữa Mỹ và Trung Quốc là về ý thức hệ

Nhiều người phương Tây chưa từng sống trong hệ thống cộng sản hầu như không thể hiểu được cách nghĩ của những người cứng rắn ở Trung Quốc: niềm tin rằng dân chủ là xấu bởi vì nó tạo ra sự đa dạng và do đó hỗn loạn; nỗi ám ảnh về quyền lực được kiểm soát; phản xạ không tin tưởng vào bất cứ điều gì ngoại lai; sự hoang tưởng tuyệt đối rằng Trung Quốc bị ngăn chặn, bao vây, và các liên minh nước ngoài tấn công Trung Quốc; âm mưu thủ đoạn của “các thế lực thù địch nước ngoài”, “bàn tay đen” ngấm ngấm lật đổ hệ thống chính trị; và hoàn toàn không quen thuộc về cách thức hoạt động của các xã hội dân chủ và cởi mở. Đồng thời, họ ủng hộ chủ nghĩa quân phiệt và tin rằng quyền lực có thể giải quyết mọi vấn đề trong khi ít bị hạn chế nội bộ.

Xem thêm:

Foreign Policy ngày 6/4/2021: [The US-China Rivalry Is Ideological, Not Just Geopolitical](#)

V- BÁO CÁO CHÍNH SÁCH/NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

Cơ quan Tình báo Quốc gia Mỹ dự báo về tương lai hệ thống quốc tế vẫn chứa đựng tranh chấp, bất định và nguy cơ xung đột

Tháng 3 vừa rồi, Văn phòng Giám đốc Tình báo Quốc gia Mỹ mới công bố một báo cáo dự đoán tương lai hệ thống quốc tế. Trong hai thập kỷ tới, với việc mở rộng sức mạnh công nghệ, mạng và thông tin bổ sung cho sức mạnh quân sự, kinh tế truyền thống và sức mạnh mềm văn hoá, sẽ không có một nước nào có khả năng định vị để thống trị trên tất cả các khu vực hoặc lĩnh vực, mở ra cánh cửa cho nhiều bên có thể tham gia để thúc đẩy lợi ích của họ.

Hoa Kỳ và Trung Quốc sẽ có ảnh hưởng lớn nhất đến các động lực toàn cầu, ủng hộ tầm nhìn có tính cạnh tranh về hệ thống quốc tế và quản trị mà phản ánh lợi ích và ý thức hệ cốt lõi của họ. Sự cạnh tranh này sẽ ảnh hưởng đến hầu hết các lĩnh vực, gây căng thẳng và trong một số trường hợp định hình lại các liên minh hiện có, các tổ chức quốc tế cũng như các chuẩn mực và quy tắc đã củng cố trật tự quốc tế.

Trong môi trường toàn cầu cạnh tranh hơn này, nguy cơ xung đột giữa các nước có thể sẽ gia tăng bởi những tiến bộ trong công nghệ và phạm vi mục tiêu ngày càng mở rộng, xuất hiện những biên giới mới cho xung đột, khó thực hiện các biện pháp răn đe hơn, và sự suy yếu hoặc thiếu các hiệp ước và quy định mà có thể sử dụng được.

Tải toàn văn báo cáo [ở đây](#).